

Η Τεχνητή Νοημοσύνη συναντά την Ορολογία

Εμπειρίες από τη Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Χριστίνα Νικητοπούλου, Ορολόγος

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, Μονάδα
ελληνικής γλώσσας EL.2

Translating Europe Workshop, Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 2025

Τι θα συνέβαινε αν η ΤΝ μπορούσε να μάθει ορολογία;

Να προτείνει όρους

Αυτόματη εξαγωγή και πρόταση ορολογίας από κείμενα

Να συντάσσει ορισμούς

Διατύπωση ορολογικών ορισμών

Να υποστηρίζει ορολόγους

Ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ποιότητας εργασίας

Σήμερα, αυτό δεν είναι πια υποθετικό σενάριο του μέλλοντος —είναι η πραγματικότητα της ΓΔ Μετάφρασης.

Η ΤΝ και η ΓΔ Μετάφρασης

Κλίμακα και εμπειρία

1.500

Μεταφράστριες/-ές

Σε 24 γλώσσες της ΕΕ

20

Χρόνια δεδομένων

Στο σύστημα Euramis

Ανάπτυξη εργαλείων

Δημιουργία εξειδικευμένων εργαλείων ΤΝ για πολύγλωσσες υπηρεσίες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»

Στόχος

Ενίσχυση της πολύγλωσσης επικοινωνίας

Πολύγλωσσες υπηρεσίες με βάση την TN

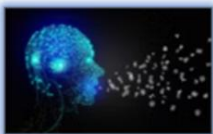
Δωρεάν, ασφαλή και αξιόπιστα εργαλεία για δημόσιες διοικήσεις, ακαδημαϊκά ιδρύματα και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Πολύγλωσσες υπηρεσίες με βάση την TN

Οι υπηρεσίες αυτές διατίθενται στην ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» προς χρήση από τα ενωσιακά θεσμικά όργανα, τις δημόσιες διοικήσεις, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τις ΜΜΕ άλλους επιλέξιμους φορείς.

Προσφέρουν ιστοσελίδες και API για πρόσβαση μηχανής προς μηχανή. Απαιτείται εγγραφή.

 eTranslation Νευρωνική αυτόματη μετάφραση βασισμένη στο ιστορικό επαγγελματικών μεταφράσεων της ΕΕ.	 eTranslation (νέα σελίδα) Δοκιμάστε τη νέα εύχρηστη διεπαφή της eTranslation, έκδοση beta που περιλαμβάνει μόνο τις βασικές λειτουργίες	 eBriefing Παραγωγή εκθέσεων από σύνολα εγγράφων με επίσημο ή γενικό ύφος.	 eReply Η τεχνητή νοημοσύνη σας βοηθά να προετοιμάσετε απαντήσεις σε αλληλογραφία, ερωτήματα και άλλα αιτήματα.
 WebText Χρησιμοποιήστε την TN για να βελτιστοποιήσετε το αγγλικό, το γαλλικό ή το γερμανικό κείμενό σας για τον ιστότοπό σας.	 Accessible Text Ξαναγράψτε το αγγλικό, γαλλικό ή γερμανικό κείμενό σας ώστε να γίνει πιο προσβάσιμο.	 eSummary Μάθετε γρήγορα το κύριο περιεχόμενο μακροσκελών εγγράφων.	 Πολύγλωσσες αναρτήσεις Σύντομες μεταφράσεις σε πολλές γλώσσες για αναρτήσεις στο X.
 Μεταγραφή ομιλίας Τηλεφορτώστε τα αρχεία πολυμέσων σας και λάβετε πλήρεις μεταγραφές ή υποτίτλους.	 Anonymisation Αντικατάσταση ή απαλοιφή ονομάτων, τόπων και άλλων στοιχείων από τα έγγραφά σας.		

Ποιο είναι το έργο των ορολόγων στη ΓΔ Μετάφρασης;

Ορολογική συνέπεια και ακρίβεια στην ενωσιακή νομοθεσία για ασφάλεια δικαίου και επικοινωνιακή συνοχή

Ορολογική υποστήριξη μεταφραστών

Εμπλουτισμός της βάσης όρων ΙΑΤΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διοργανική συνεργασία σε θέματα ορολογίας

Συνεργασία με ειδικούς των θεματικών πεδίων για τη διασφάλιση επιστημονικής ακρίβειας

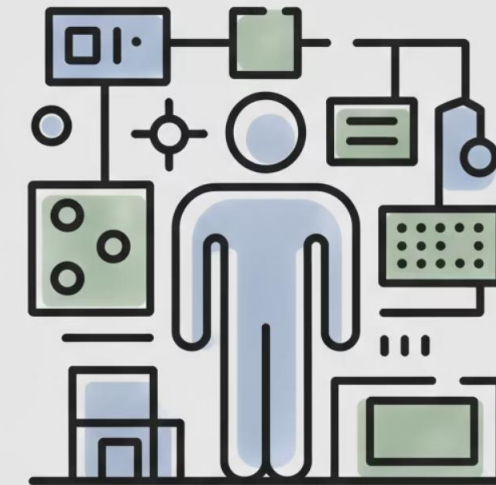
Η ΤΝ στην Ορολογία

Νέες δυνατότητες

Η ΓΔ Μετάφρασης εξερευνά συστηματικά τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη στον τομέα της ορολογίας.

Από την αυτόματη εξαγωγή όρων έως τη σύνταξη ορισμών, αναζητούνται τρόποι με τους οποίους τα εργαλεία ΤΝ μπορούν να ενταχθούν στις ροές εργασίας.

 Στόχος: Υποστήριξη, όχι αντικατάσταση του ανθρώπινου παράγοντα

TermiteOne: εξαγωγή ορολογίας με TN

Εργαλείο αυτόματης εξαγωγής όρων που αναπτύχθηκε από τη ΓΔ Μετάφρασης. Προτείνει υποψήφιους όρους από αγγλικά κείμενα και ελέγχει αν υπάρχουν ήδη στην IATE.

- Αποτελέσματα σε λίγα δευτερόλεπτα
- Υποστήριξη μεταφραστών παράλληλα με τη μετάφραση
- Δημιουργία μονόγλωσσων βάσεων
- Εξοικονόμηση χρόνου και ενίσχυση της ορολογικής συνέπειας

IATE

Πειραματικές λειτουργίες TN στην IATE

Η IATE (InterActive Terminology for Europe) αποτελεί το κύριο εργαλείο εργασίας των ορολόγων της ΕΕ.

- Σχεδόν 600.000 έννοιες
- Πάνω από 6,5 εκατομμύρια όροι σε 24 γλώσσες
- Διαθέσιμη δωρεάν στο κοινό

Από το 2024: Πειραματική ενσωμάτωση λειτουργιών TN στο εσωτερικό περιβάλλον

 Η ανθρώπινη επαλήθευση και η τελική έγκριση από ορολόγο παραμένουν απαραίτητες για όλες τις προτάσεις της TN.

Αυτόματες προτάσεις όρων

Πρόταση όρων βάσει του περιεχομένου

Δημιουργία ορισμών

Αυτόματη σύνταξη προτεινόμενων ορισμών

Θεματικοί τομείς

Κατηγοριοποίηση όρων σε θεματικούς τομείς

DGT AI Lab & προτροπή για τη σύνταξη ορισμών

Κείμενο αναφοράς & ορισμός της «θερμοκρασίας»

Ο ορολόγος παρέχει το πρωτότυπο υλικό & ρυθμίζει το επίπεδο δημιουργικότητας της TN.

Επεξεργασία TN

Σύνθεση προτεινόμενου ορισμού βάσει του παρεχόμενου κειμένου

Επαλήθευση και επεξεργασία από ορολόγο

Έτοιμος προς επιμέλεια και έγκριση

Καλές πρακτικές προτροπής

1

Ρόλος

«Έμπειρος ορολόγος»

2

Σαφής αποστολή και οδηγίες

Σύνταξη ορισμών υψηλής ποιότητας με βάση το κείμενο

3

Παραδείγματα

Δύο καλά δείγματα για καθοδήγηση

4

Οδηγίες ποιότητας

Με βάση το εγχειρίδιο της IATE

GPT@EC για ορολογική έρευνα

Το GPT@EC είναι ένα εσωτερικό εργαλείο συνομιλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που μπορεί να στηρίξει την ορολογική εργασία των μεταφραστών και ορολόγων.

📌 **Σημαντικό:** Τα αποτελέσματα υπόκεινται πάντα σε ανθρώπινη αξιολόγηση και επαλήθευση

Υποστήριξη έρευνας

Βοήθεια στη σύνταξη
κειμένου και την έρευνα.

Αποσαφήνιση ορολογίας

Διευκρίνιση ορολογικών
διαφορών.

Βοήθεια κατά τη μετάφραση

Ενισχύει τη διαδικασία
μετάφρασης.

Ανάλυση εννοιών

Σύγκριση όρων και
εννοιών.

eTranslation: Γλωσσάρια για συνέπεια

Επίσημο εργαλείο

Το εργαλείο μετάφρασης των θεσμικών
οργάνων της ΕΕ

Νέα λειτουργία

Δυνατότητα φόρτωσης γλωσσαρίων

Πείρα δεκαετιών

Βασισμένο σε μεταφραστική τεχνογνωσία

Ορολογική συνέπεια

Οι όροι μεταφράζονται σύμφωνα με το
γλωσσάριο

Πλεονεκτήματα της ΤΝ στην ορολογία

Εξοικονόμηση χρόνου

Οι αυτοματοποιημένες διαδικασίες μειώνουν τον χρόνο που απαιτείται για την επεξεργασία της ορολογίας.

Αυξημένη παραγωγικότητα

Επιτρέπει στις και στους ορολόγους να εστιάσουν σε πιο σύνθετες εργασίες, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα.

Επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων

Η ΤΝ μπορεί να χειριστεί τεράστιο όγκο κειμένων και ορολογίας.

Ενίσχυση ορολογικής συνέπειας

Συμβάλλει στην ορολογική συνέπεια κατά τη μετάφραση των εγγράφων.

Περιορισμοί της TN στην ορολογία

Παραισθήσεις (hallucinations)

Η TN μπορεί να δημιουργήσει μη υπαρκτές ή ανακριβείς προτάσεις, οδηγώντας σε εσφαλμένη ορολογία.

Χρονικοί περιορισμοί δεδομένων

Τα μοντέλα TN βασίζονται σε δεδομένα από συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, που μπορεί να είναι παρωχημένα για τις τρέχουσες ορολογικές ανάγκες.

Προκαταλήψεις και στερεότυπα

Οι προκαταλήψεις στα δεδομένα εκπαίδευσης μπορούν να οδηγήσουν σε μεροληπτική ή λανθασμένη ορολογία, αντικατοπτρίζοντας κοινωνικές ανισότητες.

Ζητήματα διανοητικής ιδιοκτησίας

Χρειάζεται προσοχή σχετικά με την ιδιοκτησία και τη χρήση των δεδομένων εκπαίδευσης της TN, καθώς και το περιεχόμενο που παράγεται.

Έλλειψη διαφάνειας

Είναι δύσκολο να κατανοήσουμε πώς η TN καταλήγει στις ορολογικές προτάσεις, κάτι που δυσχεραίνει τον έλεγχο και την επαλήθευση.

Απόκλιση ποιότητας μεταξύ γλωσσών

Η ποιότητα της παραγόμενης ορολογίας μπορεί να διαφέρει σημαντικά μεταξύ διαφορετικών γλωσσών, ειδικά για γλώσσες με λιγότερα διαθέσιμα δεδομένα.

Ο ρόλος της/του ορολόγου στην εποχή της ΤΝ

Ανθρώπινη κρίση

Επιστημονική τεκμηρίωση και
ορολογική συνέπεια

Διασφάλιση ποιότητας

Εννοιολογική ακρίβεια και θεσμική
αξιοπιστία

Εργαλεία ΤΝ

Επιτάχυνση και διευκόλυνση
εργασιών

Αξιολόγηση

Διόρθωση και βελτίωση προτάσεων
ΤΝ

Απαραίτητες δεξιότητες

Εξοικείωση με εργαλεία ΤΝ

Κατανόηση δυνατοτήτων και περιορισμών

Κριτική αξιολόγηση

Επαλήθευση και βελτίωση προτάσεων ΤΝ

Μηχανική προτροπών

Τεχνικές prompt engineering για βέλτιστα αποτελέσματα

Ορολογική εξειδίκευση

Διατήρηση επιστημονικής τεκμηρίωσης και συνέπειας σε συνεργασία με τους ειδικούς

Το μέλλον της ορολογίας

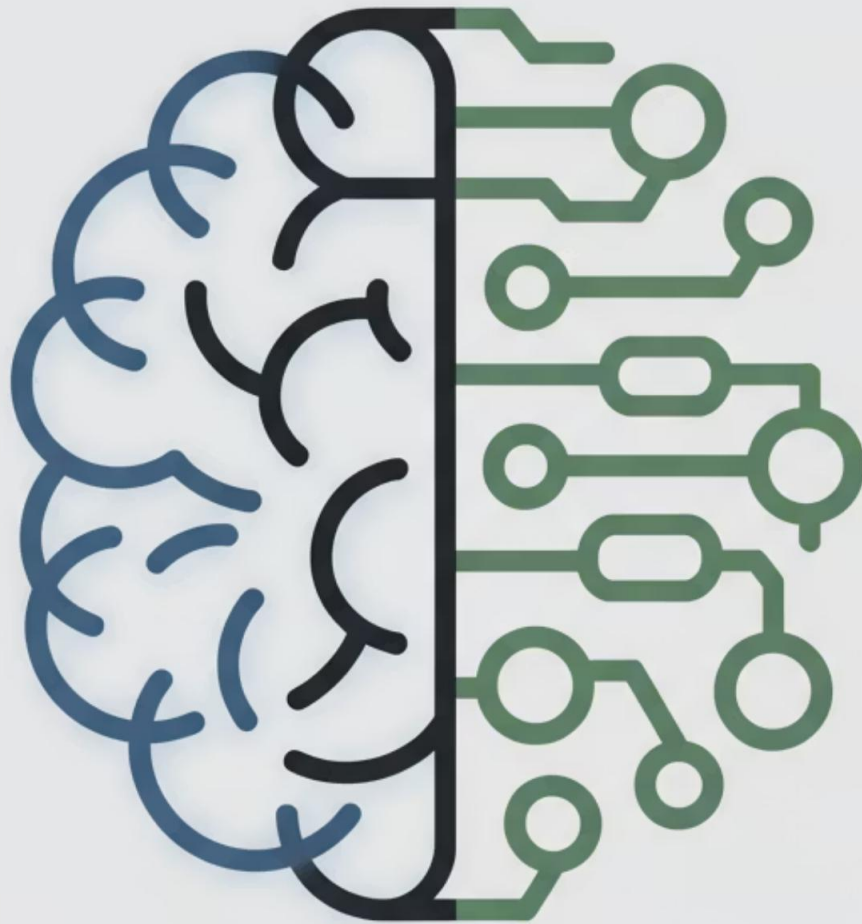
Από την υποστήριξη ανθρώπων

Παραδοσιακός ρόλος: βοήθεια σε μεταφραστές και ειδικούς

Στην υποστήριξη της ΤΝ

Νέος ρόλος: δημιουργία πολύγλωσσων οντολογιών

Βελτίωση της κατανόησης εννοιών και σχέσεων όρων από τα γλωσσικά μοντέλα.

Συμπέρασμα

“ Η τεχνητή νοημοσύνη δεν αντικαθιστά την ανθρώπινη κρίση —την ενισχύει.

“ Η ορολογία παραμένει πεδίο επιστήμης, τεκμηρίωσης και ευθύνης.

“ Στόχος μας: να αξιοποιήσουμε τα εργαλεία της ΤΝ, κρατώντας τον άνθρωπο —τον **ορολόγο**, τον **μεταφραστή** και τον **ειδικό του πεδίου**— στο κέντρο της πολυγλωσσίας της Ευρώπης.

Ευχαριστώ

© European Union 2025. Graphics were created using Gamma.

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](#) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

